

การสำรวจความสนใจในการอ่านของผู้อ่านในหอสมุดแห่งชาติ

นางสาว ดวงพร สุภชัยพานิชพงศ์

003573

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

I15590811

๒

A SURVEY OF READING INTEREST OF READERS IN THE
NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

Miss Duangporn Supachaipanijpong

~~"This document is the property of the
Thailand Information Center (TIC),
Chulalongkorn University and is to be
returned within two weeks to the
Thailand Information Center, Khasart
Building 3, Chulalongkorn University"~~

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkorn University

1977

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสำรวจความสนใจในการอ่านของผู้อ่านในหอสมุดแห่งชาติ

โดย

นางสาว ดวงพร สุภชัยพานิชพงศ์

แผนกวิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ แมนมาส ชาวลิต

รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

ปิ่นกมล บุณนาค

..... ศึกษาราชการ แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุประคิมฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุทธิลักษณ์ อัมรินทร์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุทธิลักษณ์ อัมรินทร์)

Hee (S)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ แมนมาส ชาวลิต)

ประคอง วรรณสุต

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต)

ไพฑูริย์ มิ่งมิตร

..... กรรมการ

(อาจารย์ไข่มุกด์ มิ่งมิตร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสำรวจความสนใจในการอ่านของผู้อ่านในหอสมุดแห่งชาติ

ชื่อนิสิต

นางสาว กวงพร สุภชัยพานิชพงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ แม่นมาศ ขวลิต

รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต

แผนกวิชา

บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา

2520

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจความสนใจ ความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบริการและกิจกรรมในค่านการอ่าน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหอสมุดแห่งชาติ ในการจัดบริการการอ่านให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านมากยิ่งขึ้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เป็นคำตอบแบบสอบถามของประชาชนที่เป็นสมาชิกของหอสมุดแห่งชาติภายในระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2519 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2519 ได้รับแบบสอบถามสมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 569 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.6 ของที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 656 ฉบับ ผู้วิจัยได้แบ่งตัวอย่างประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะของอาชีพ คือ (1) นักเรียน นิสิต นักศึกษา (2) ข้าราชการ และ (3) พ่อค้าประชาชน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ประชาชนจำนวนมากที่สุดที่มาใช้หอสมุดแห่งชาติ ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา คือร้อยละ 74.8 ซึ่งมีอายุระหว่าง 14 - 28 ปี และจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 51.2, 53.4, 55.9, 58.1, 55.7 และ 53.1 ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ และพ่อค้าประชาชนชายและหญิงตามลำดับ ใช้เวลาว่างในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.30 น. ถึง 12.00 น. และ 12.00 น. ถึง 16.00 น. มาอ่านหนังสือในหอสมุดแห่งชาติ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมกว้างขวางขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก

ประชาชนชายหญิงทั้งสามอาชีพ โดยเฉลี่ยเห็นว่าหอสมุดแห่งชาติเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ และเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การศึกษาคนควาที่ตีมากสำหรับประชาชน

นักเรียน นิสิต นักศึกษาหญิงสนใจอ่านหนังสือในหมวดประวัติศาสตร์มาก แต่นักเรียน นิสิต นักศึกษาชายสนใจอ่านหนังสือในหมวดประวัติศาสตร์ปานกลาง ส่วนข้าราชการชายโดยเฉลี่ยสนใจอ่านหนังสือในหมวดเบ็ดเตล็ดมาก ในขณะที่ข้าราชการหญิงสนใจอ่านหนังสือในหมวดเบ็ดเตล็ด หมวดวรรณคดี และหมวดประวัติศาสตร์มาก สำหรับแม่ค้าประชาชนหญิง โดยเฉลี่ย สนใจอ่านหนังสือในหมวดศิลปะและการบันเทิงมาก แต่พ่อค้าประชาชนชายสนใจอ่านหนังสือในหมวดกึ่งกลางปานกลาง

เกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเภทของหนังสือที่ชอบอ่าน ปรากฏว่า นักเรียน นิสิต นักศึกษาชายจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 46.5 สนใจอ่านเรื่องประวัติและหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ และเรื่องชีวประวัติของบุคคลสำคัญ แต่นักเรียน นิสิต นักศึกษาหญิงจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 50.0 สนใจอ่านหนังสือรวมบทละคร บทวิทยุ ภาพยนตร์ นวนิยาย และเรื่องสั้น จำนวนมากที่สุดร้อยละ 48.0 ของข้าราชการชายสนใจอ่านเรื่องประวัติและหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ แต่ข้าราชการหญิงจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 63.1 สนใจอ่านเรื่องการตกแต่งสถานที่ทั้งภายในและภายนอก และจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 50.0 ของพ่อค้าประชาชนชายสนใจอ่านเรื่องประวัติและหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ แต่แม่ค้าประชาชนหญิงจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 47.7 สนใจอ่านเรื่องชีวประวัติของบุคคลสำคัญ โดยเฉลี่ยนักเรียน นิสิต นักศึกษาชายหญิง สามารถอ่านหนังสือได้สูงสุด เดือนละ 70 เล่ม ข้าราชการชายหญิงอ่านได้สูงสุด เดือนละ 50 เล่ม และ พ่อค้าประชาชนชายหญิงอ่านได้สูงสุด เดือนละ 35 เล่ม โดยใช้เวลาในการอ่านค่าสุดวันละครึ่งชั่วโมง

นักเรียน นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ และพ่อค้าประชาชนทั้งชายและหญิงโดยเฉลี่ย มีความเห็นว่าสิ่งอำนวยความสะดวกทั่ว ๆ ไปของหอสมุดแห่งชาติ เช่น อาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ หนังสือ บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านของหอสมุดแห่งชาติ มีความเหมาะสมปานกลาง และประชาชนชายหญิงทั้งสามอาชีพดังกล่าวมีความต้องการมากที่จะให้หอสมุดแห่งชาติ จัดบริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่าน

Thesis Title A Survey of Reading Interest of Readers in
 the National Library of Thailand

Name Miss Duangporn Supachaipanijpong

Thesis Advisor Professor Maenmas Chavalit
 Associate Professor Prakong Kanasoot

Department Library Science

Academic Year 1977

ABSTRACT

The main purposes of this thesis were to survey the interests, needs and opinions of people towards the reader services of the National Library of Thailand and to obtain suggestions to be used as a guideline for library reader services improvement. Six hundred and fifty six questionnaires were sent out and 569 were completed (83.6 percent) by people, using the National Library of Thailand during April 14 to June 14, 1976. The subject surveyed were divided into three professional groups : (1) students (2) government officials and (3) merchants and general public.

The survey had shown that the majority of National Library users (74.8 percent) were students whose ages were from 14 to 28 years. Most of male and female of the three professional groups (51.2, 53.4, 55.9, 58.1, 55.7 and 53.1 percent respectively) spent free time from 8.30 a.m. to 12.00 a.m.; 12.00 p.m. to 16.00

p.m. on Saturday and Sunday to read for broadening their knowledge. Most of them, in average, felt that the National Library was the excellent place for all to study.

The schoolgirls, in average, were interested in history but the schoolboys were interested moderately in history. The average of male government officials were only interested in general works but female government officials were interested in general works, literature and history. The average of sale-women and women in general were interested in art and recreation but merchants and men in general were interested moderately in art and recreation.

The type of books interested the three professional groups were as follows : 46.5 percent of schoolboys preferred to read the history of all religions and a famous biographies but 50.0 percent of schoolgirls preferred reading drama, television, cinema, fiction and short story. 48.0 percent of male government officials liked to read the history of all religions but 63.1 percent of female government officials liked to read a decorative art. And 50.0 percent of merchants and men in general liked the history of all religions which 47.7 percent of sale-women and women in general were interested in famous biographies. The students, in average, read 70 books per month, the government officials read 50 books per month and the merchants and general public read 35 books per month. Time spent for reading each period is about half an hour.

The three professional groups both male and female, in average, felt that the National Library facilities such as buildings, materials, equipment, books as well as reader services and activities were moderately satisfactory. All of them expected the National Library to provide most of the reader services at high level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ แมนมาส ขวลิติ รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขขอบกพร่อง ตลอดจนให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง และอาจารย์ไข่มุกต์ นิลินทะ เลข ที่ กรุณาให้คำแนะนำและขอคิดเห็นบางประการขณะทำการค้นคว้าเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์หอสมุดแห่งชาติทุกท่านที่ได้สละเวลาโดยให้โอกาสผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ และขอขอบคุณ คุณนิยาม เลปอาจารย์ คุณจริยา สุภชัยพานิชพงศ์ และคุณพัชรา สุภชัยพานิชพงศ์ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีใจกว้างงาม ณ ที่นี้ แต่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

ดวงพร สุภชัยพานิชพงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

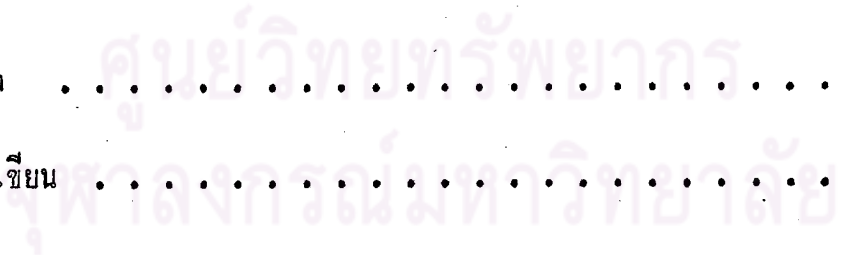
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๙
รายการตารางประกอบ	๑๐
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
วิธีดำเนินการค้นคว้าวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	10
ความจำกัดในการวิจัย	11
2. ประวัติพัฒนาการและบริการการอ่านของหอสมุดแห่งชาติใน ประเทศไทย	12
ความหมายของหอสมุดแห่งชาติ	12
วัตถุประสงค์ของหอสมุดแห่งชาติ	14
หน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติ	15
ประเภทของหอสมุดแห่งชาติ	21

ประวัติพัฒนาการของหอสมุดแห่งชาติไทย	23
บริการการอ่านของหอสมุดแห่งชาติไทย	42
ความสำคัญของหอสมุดแห่งชาติต่อการอ่าน	51
3. วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิเคราะห์ความสนใจในการอ่าน และความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการการอ่านในหอสมุดแห่ง ชาติ	53
วิธีดำเนินการวิจัย	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
4. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผล	104
ขอเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	120
ประวัติผู้เขียน	140

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ได้	59
2. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่มาใช้หอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามเหตุผลที่เข้าใช้	60
3. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่เข้าใช้หอสมุดประเภทต่าง ๆ ก่อนการเข้าใช้หอสมุดแห่งชาติ	62
4. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ไปใช้หอสมุดแห่งชาติในความคิดต่าง ๆ	63
5. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ไปใช้หอสมุดแห่งชาติตามวันและช่วงเวลาต่าง ๆ	65
6. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่มำอ่านหนังสือในหอสมุดแห่งชาติ ควบคู่ประสงค์ต่าง ๆ	66
7. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความสนใจของประชาชนแต่ละอาชีพที่มีต่อการอ่านหนังสือในหมวดวิชาต่าง ๆ ในหอสมุดแห่งชาติ	69
8. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจต่อเนื้อหาหรือประเภทของหนังสือในหมวดเบ็ดเตล็ด	70
9. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจต่อเนื้อหาหรือประเภทของหนังสือในหมวดปรัชญา	71
10. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจต่อเนื้อหาหรือประเภทของหนังสือในหมวดศาสนา	72
11. ร้อยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจต่อเนื้อหาหรือประเภทของหนังสือในหมวดสังคมศาสตร์	73

12.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจหรือ ประเภทของหนังสือในหมวดภาษาศาสตร์	75
13.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจหรือ ประเภทของหนังสือในหมวดวิทยาศาสตร์	76
14.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจหรือ ประเภทของหนังสือในหมวดวิทยาศาสตร์ประยุกต์	77
15.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจหรือ ประเภทของหนังสือในหมวดศิลปะและการบันเทิง	78
16.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจหรือ ประเภทของหนังสือในหมวดวรรณคดี	79
17.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจตอนวนิยาย ประเภทต่าง ๆ	81
18.	รอยละของประชาชนแต่ละอาชีพที่ให้ความสนใจหรือ ประเภทของหนังสือในหมวดประวัติศาสตร์	82
19.	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของประชาชนแต่ละอาชีพในเรื่อง สภาพทั่ว ๆ ไปของหอสมุดแห่งชาติ	83
20.	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของประชาชนแต่ละอาชีพในเรื่อง วัสดุครุภัณฑ์ และหนังสือในหอสมุดแห่งชาติ	84
21.	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของประชาชนแต่ละอาชีพในเรื่อง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หอสมุด แห่งชาติ บริการและกิจกรรมและความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปที่มีต่อ หอสมุดแห่งชาติ	86